

HUCER
2021. május 27-28.

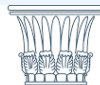
Csoportos zenei órák az online térben

Kerekes Rita
DE HTDI, PhD-hallgató

Kiss Julianna
DE HTDI, PhD-hallgató

**DEBRECENI
EGYETEM**

Magyar Művészeti Akadémia
Művészetelméleti és Módszertani
Kutatóintézet

Az előadás vázlata

01

Kutatás
bemutatása

03

Eredmények

02

Minta, módszer,
kutatási kérdések

04

Összefoglalás

A stylized world map in shades of light blue and teal, serving as a background for the slide.

1

A kutatás bemutatása

Online tanulás és tanítás

- Bárhol, bármikor történő tanulás (ubiquitous learning; u-learning), amely lehetővé teszi a tér- és időbeli kötöttségek nélküli tanulási formát (Forgó, 2009; Benedek, 2003)
- önálló tanulás és a tanulói kreativitás kibontakozása, internetes platformokon való kapcsolattartás
- nem csupán technológiai újdonság, hanem **SZEMLÉLETVÁLTÁSRÓL** van szó (Kulcsár, 2008)
- dinamikusan fejlődő oktatási metódus, állandó technológiai és módszertani változásai újabb és újabb értelmezéseket eredményeznek – **Life Long Learning**
- **Online tanulás= Új tanulási környezet**
- **IKT-eszközök** használata: elvárás a pedagógusok felé – főleg matematika, természettudományok, nyelvek

IKT és zeneoktatás

- Az általános iskolai ének-zene tanárok kevésbé tartják hasznosnak alkalmazásukat (Lakatosné, 2010).
- Technológiával támogatott oktatás, a digitális tananyagok létrehozása, a nyitott tanulási környezet: **kihívás a hagyományos tanítási módszereket alkalmazó tanároknak**
- A hagyományos zenetanítási módszerek használatát kiegészíthetik a különböző digitális eszközök, amelyek így párhuzamosan fejlesztik a Nemzeti Alaptantervben előírt digitális és kulturális kulcskompetenciákat
- A 2000 óta létező új generáció – akik már a tényleges írás-olvasástudás előtt tettek szert a digitális írástudásra – esetében a legnagyobb a szakadék a pedagógusok és a diákok között, a „digitális tanuló” **anyanyelve az internet** (Jukes, Dosaj)
- **Sulinet Digitális Tudásbázis** (2004): elektronikus segédanyag és számos kollaboratív eszköz több műveltségterületen, de az ének-zene területe kevésbé kidolgozott, a szolfézs tantárgyat csak esetenként említi
- **www.zenesziget.eu**: Janurik Márta, Szabó Norbert SZTE zeneoadagógiai kutatócsoport fejlesztése. Online és offline is játszható program, amely az edutainment és gamifikáció filozófiájára és gyakorlatára épít

HUCER

2021. május 27-28.

- **Alap-, közép- és felsőfokú** online zeneművészeti oktatás tapasztalatai 2020 márciusa és 2021 márciusa között
- Debreceni Egyetem Humán Tudományok Doktori Iskola Nevelés és Művelődéstudományi Doktori Program Zenepedagógiai kutatócsoportja
- Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet támogatásával
- **Online** kérdőív
- Lekérdezés: 2021. január-március

2

Minta, módszer,
kutatási kérdések

A kutatás mintája, az elemzés módszerei

Megkérdezettek

a zeneművészeti oktatás
különböző szintjein tanító
zenepedagógusok
N=353

Mérőeszköz

a kutatócsoport által
fejlesztett online kérdőív,
zárt és nyitott kérdések

Földrajzi régió:

Magyarország és a
szomszédos magyar lakta
régiók

Eredmények elemzése

tartalomelemzés és
adatbázis-kezelő
programmal való elemzés

Kutatási kérdések

- Megvalósultak-e a csoportos zenei foglalkozások a digitális oktatás ideje alatt?
  - Mennyire tartották hatékonynak a pedagógusok az online csoportos zenei foglalkozásokat?
  - Van-e összefüggés a csoportos zenei foglalkozások online sikere és a pedagógusok munkatapasztalata, digitális kompetenciái és korábbi digitális eszközhasználata között?
-

3

Eredmények

Háttérváltozók

A megkérdezettek lakhelyének földrajzi megoszlása

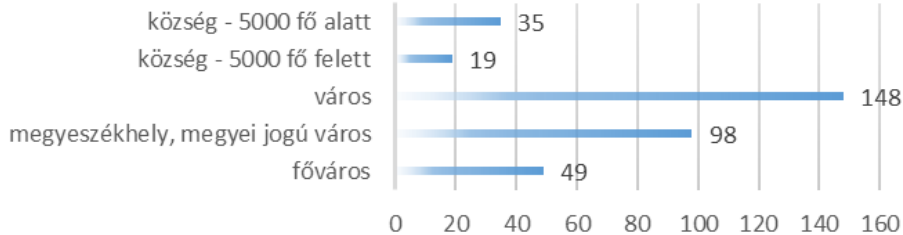

A megkérdezettek nemek szerinti megoszlása

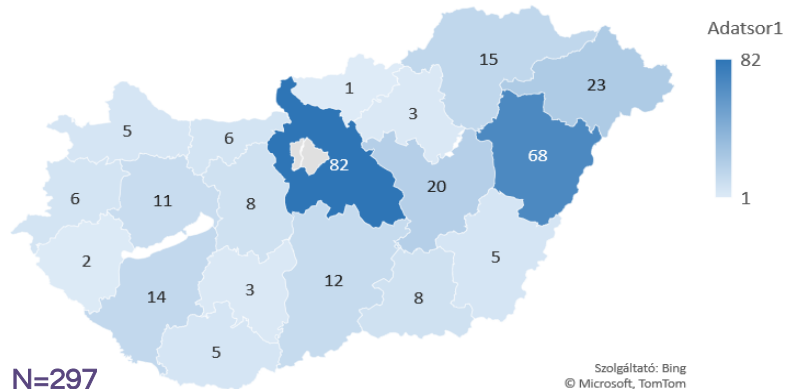
N=334

Munkavégzés településtípusa

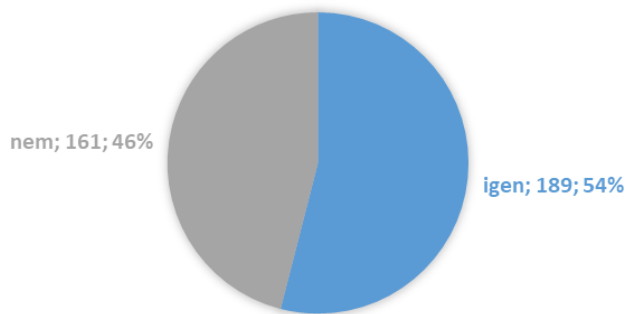
N=349

Megkérdezettek lakhelyének földrajzi megoszlása

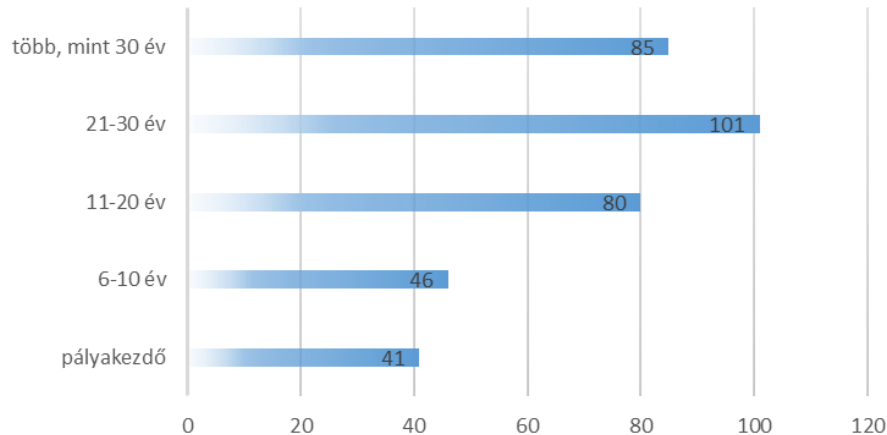
Munkatapasztalat és önképzés

Részvétel digitális kompetenciák fejlesztésére irányuló továbbképzésben

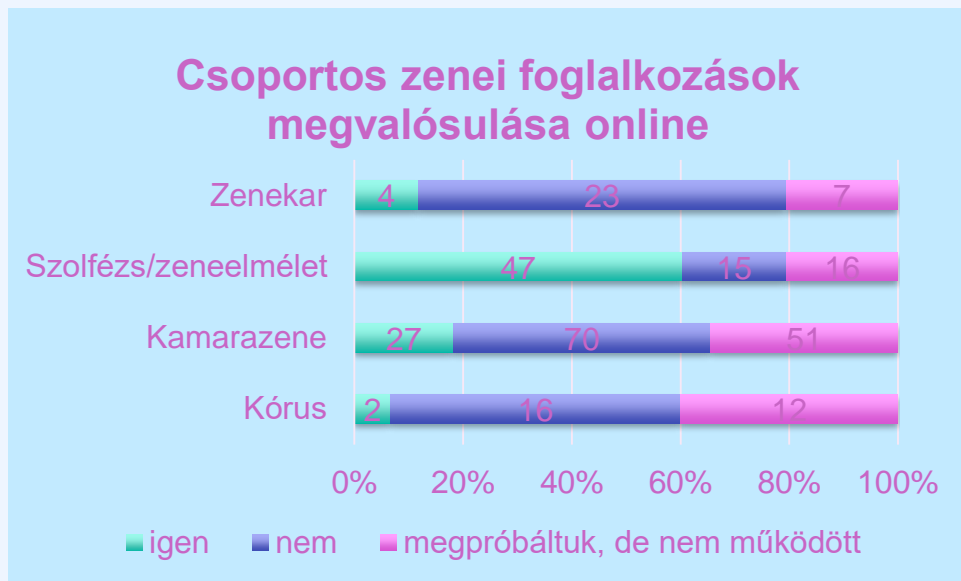
N=350

Megkérdezettek munkatapasztalata

N=353

A tantárgyat oktató pedagógusok száma és megvalósulás aránya

N=290

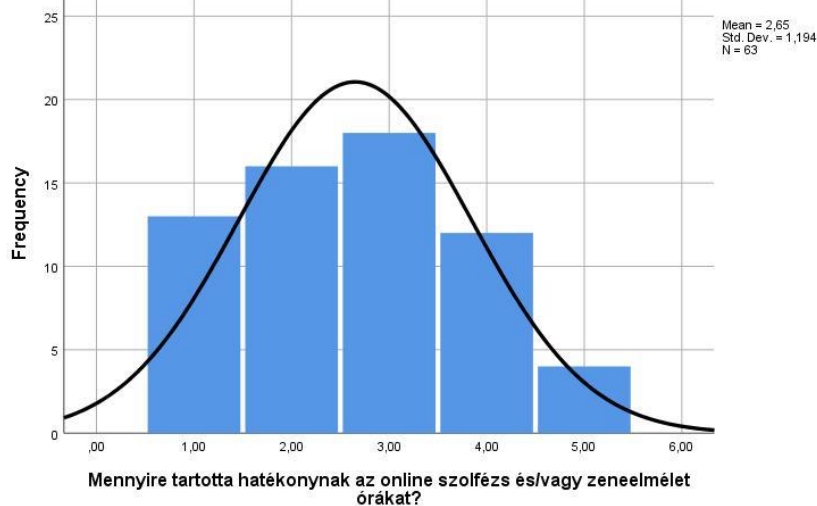
Foglalkozás típusa	Fő	%
Kórus	29	8,3
Kamarazene	147	42,0
Szolfézs/zeneelmélet	79	22,4
Zenekar	33	9,5

N=288

Az online foglalkozások hatékonysága

Foglalkozás típusa	átlag	medián	módusz
Kórus	1,5714	1	1
Kamarazene	1,9481	2	1
Szolfézs/zeneelmélet	2,6508	3	3
Zenekar	1,6000	1	1

Mennyire tartotta hatékonynak az online szolfézs és/vagy zeneelmélet órákat?

Szolfézs órák megvalósulása és oktatói szint közötti összefüggés

			Milyen szinten tanít			Összesen
			alapfok	középfok	felsőfok	
Online is megvalósultak a szolfézs és/vagy zeneelmélet órák?	igen	Válaszok száma	31	10	6	47
		Korrigált maradék	-3,6	2,8	2,1	
	nem	Válaszok száma	15	0	0	15
		Korrigált maradék	2,2	-1,7	-1,2	
	megpróbáltuk, de nem működött	Válaszok száma	16	0	0	16
		Korrigált maradék	2,3	-1,7	-1,3	

$\chi^2=13,277, p=0,010$

N=78

Szolfézs órák megvalósulása és korábbi digitális eszközhasználat közötti összefüggés

			Az online oktatás előtt használt-e digitális eszközöket munkája során?				Összesen
			soha	ritkán	gyakran	mindig	
Online is megvalósultak a szolfézs és/vagy zeneelmélet órák?	igen	Válaszok száma	0	20	16	11	47
		Korrigált maradék	-2,5	-0,5	-0,1	2,4	
	nem	Válaszok száma	1	8	5	1	15
		Korrigált maradék	0,3	0,7	-0,1	-1,0	
	megpróbáltuk, de nem működött	Válaszok száma	3	7	6	0	16
		Korrigált maradék	2,8	-0,1	0,3	-1,9	
összesen		Válaszok száma	4	35	27	12	78

$\chi^2=13,786$, $p=0,032$

N=78

Az online csoportos foglalkozások kivitelezése

Kamaraórák

Szólampróba, vagy a diák felvétel megszólaltatásával egyidőben adta elő a sajátját (22)

Az egyes szólamok felvétele külön-külön, majd összeszerkesztése (20)

Más tevékenység, zenehallgatás, elemzés, kottairó program használatának elsajátítása (9)

Felvételek küldésével (8)

Sehogy (7)

Családban/ egymáshoz közel élők gyakoroltak együtt (6)

Zenekar

Szólamtanulás (6)

Felvételek küldése (3)

Egyéb alternatív tevékenység az óra ideje alatt: zenehallgatás (2)

Sehogy (2)

Egyéni korrepetíció (1)

Szolfézs, zeneelmélet

Valós idejű online órátartás különböző platformokon (24)

Feladatküldés és -ellenőrzés (24)

Digitális tananyag készítése és kiküldése: videó, ppt, hangfelvétel, játékok (17)

Nagyon nehezen, vagy sehogy (10)

Egyéni korrepetálás (5)

Csak az elméleti rész valósult meg (3)

Kórus

Tanulói felvétel-készítés, utólagos összeszerkesztéssel vagy nélküle (5)

Egyéb alternatív tevékenység az óra ideje alatt: zenehallgatás, játékos feladatok, kvízek (5)

Szólamtanulás (3)

Egyéni korrepetíció (1)

Összefoglalás

Megvalósulás

A szolfézs órák valósultak meg leginkább (60%), kamarazene (18%), kórus (8%), zenekar (12%)

Összefüggések

Szolfézs órák megvalósulása és a korábbi digitális eszközhasználat és oktatási szint között

Hatékonyság

Szolfézs (3) részben, zenekar, énekkar kamarazene nem nevezhető hatékonyak

Következtetés

A zenei ismeretátadással és készségfejlesztéssel szemben a közösségi zenélés kivitelezése erősen korlátozott

Köszönjük a figyelmet!

k.kerekesrita@gmail.com
kiss.julianna@kmf.org.ua

CREDITS: This presentation template was
created by **Slidesgo**, including icons by
Flaticon, infographics & images by **Freepik**